

Katedra Čakavskog sabora oživjela već gotovo zaboravljeni kazališni amaterizam

Nije lako na pozornici dok su u publici rođaci i susjedi

- Vrhunac je amatersko kazalište doživjelo u prvim godinama nakon Drugog svjetskog rata iako se igralo u gostonicama ili na improviziranim ljetnim pozornicama na otvorenom, a tek od 1951. u obnovljenoj zgradi Narodne čitaonice

Nije bilo jednostavno neumornom kioničaru dr. Vjekoslavu Bakašunu za knjigu objavljenu o 130. obljetnici Narodne čitaonice "skicirati" povijest kostrenskog kazališnog amaterizma. Pisanih tragova ostalo je vrlo malo, a sjećanja i usmena predaja polako su nestajala s generacijom zanesenjaka koja je nakon Drugog svjetskog rata uprizorila niz, uglavnom humorističnih, jednočinki i skečeva na tada dostupnim pozornicama smještenim u lokalnim gostonicama ili na improviziranim ljetnim pozornicama prije nego je 1951. godine obnovljena u ratu spaljena zgrada Narodne čitaonice.

Kazališnog života, i to onog amaterskog, bilo je u Kostreni i prije Drugog svjetskog rata, i to upravo u okviru Čitaonice, ali o njemu su bilješke još oskudnije jer je taj prostor bio namijenjen užem krugu ljudi.

Poseban događaj

- Tijekom sto i deset godina od izgradnje zgrade Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Luciji u njoj je izvedeno mnogo predstava, ali podaci o mnogima od njih nisu dostupni pa sam odustao od namjere da skupim barem naslove jer dati djelomičan prikaz bilo bi nepoštено i prema svim nenavedenim predstavama i prema svim Kostrenjanima koji su u njih unijeli veliki entuzijazam i trud, a možda bi bili izostavljeni, kaže Vjekoslav Bakašun, koji je i sam dio te povijesti jer je prvi put kao šesnaestogodišnjak na pozornicu pred svoje sumještane stao na Silvestrovo 1945. godine u igroku "Mati" kojega su na pozornici gostonice Krpan priredile članice Antifašističkog fronta Žena Kostrene.

- Nije to baš bilo jednostavno jer u publici su bili rođaci, susjedi, poznanici, ljudi koje susrećeš na ulici, kaže Bakašun, koji bilježi u svome tekstu o kostrenskom kazališnom amaterizmu da su "kazališne predstave u izvođenju kostrenskih glumaca amatera uvijek bile poseban događaj". "Pritom nije bilo toliko važno je li predstava imala umjetnički domet (iako se, jasno, uvijek tome težilo) ili je to bio tek amaterski ili čak dilektantski uradak. Bitnije je bilo na pozornici vidjeti svoje mještane, poznate lude iz svog susjedstva, nasmijati se nekim nespretnostima tijekom izvođenja predstave i prepričavati to sljedećih dana", zabilježio je, dodajući da mnogi koji su sjedili u gledalištu u tim prvim poratnim godinama zapravo nikada nisu bili na profesionalnoj kazališnoj predstavi i nisu mogli niti usporediti kvalitetu predstave.

Poslijeratni vrhunac

Sredina prošlog stoljeća, točnije prve poslijeratne godine, bilo je vrijeme kada je kostrenski kazališni amaterizam - ili dilettantizam u najpozitivnijem smislu te riječi kao nešto u čemu ljudi istinski uživaju, što ih zabavlja i čini im zadovoljstvo - doživljavao svoj vrhunac. Rijetki pisani tragovi, poput kazališnih plakata ili kraćih novinskih izvješća, bilježe i imena tadašnjih kostrenskih kazališnih amatera kao što su Jovo Mihaljević, Katica Šodić, Miljenko Matešić, Ilka Paškvan, Tomislav Ružić, Ivana Vičević, Fedor Suzanić, Rina Žburin, Joža Pazman, Slava Bakašun, Mate Šubat, Marija Smeraldo, Riko Vičević, Želimir Perović, Anica Pazman, Mira Sablić, Živko Perović, Stojan Balzani, Melko Papić...

Neka od tih imena čitamo na plakatima Gogoljeve komedije "Ženidba" izvedene na terasi 15. kolovoza 1948. godine, Nušićeve jednočinke "Vlast", također iz 1948., komedije u tri čina s pjevanjem "Izbirača" Koste Trifkovića izvedene premijerno na terasi obnovljene Čitaonice 16. kolovoza 1951. ili jedne od onih koje su ostale osobito u sjećanju - Goldonijevih "Ribarskih svada" u režiji Ede Verdonika, glumca Narodnog kazališta u Rijeci. Komedija je izvedena na kostrenskoj čakavštini kojoj je poznati kazališni tekst prilagodio Vjekoslav Bakašun. Ova je predstava izvedena 14. svib-

Ansambel predstave "Ribarske svade" Carla Goldonija iz 1955. U prvom redu u odjelu sjedi redatelj predstave Edo Verdonik

"Duhi" Drage Gervaisa 9. svibnja

"Kostrenski kazališni ansambl u punom pogonu"

Nakon što su "Kvadri barba Zorana Kompanjeta" uspješno odigrani u Kostreni, Opatiji, a zatim i na pozornici HKD-a na Sušaku, kostrenski kazališni ansambl pripremio je novu premijeru za 9. svibnja. Ovaj puta odabrana je komedija u tri čina Drage Gervaisa "Duhi", a ono što osobito raduje je činjenica da se

glumcima pridružilo i dvoje mladih ljudi. Kako bi ih bilo još i više, Bakašun naglašava da će se ubuduće pri određivanju repertoara birati i tekstovi na književnom jeziku, iako kazališna družina djeluje unutar Katedre Čakavskoga sabora. Čija je prvenstvena zadaća očuvanje kostrenске čakavštine.

amaterizam ponovo oživi.

- Dugo godina nije bilo želje za kazališnim radom. Onda smo 1997. osnovali Katedru Čakavskoga sabora Kostrena i u više navrata pokušavali privući ljudi pozivima u dramsku sekciju. No, nije bilo odaziva pa smo prošle godine odlučili da se predsjedništvo Katedre organizira i postavi na pozornicu predstavu, objašnjava Bakašun.

Krajem prošle godine, pod umjetničkim vodstvom riječkog glumca Denisa Brižića, novi kostrenski kazališni ansambl, u kojem su, uz Vjekoslava Bakašuna, Branka Kržik Longin, Andelka Rasol, Zora Penzeš, Danila Medanić, Jasna Suzanić Karminčić, Vivien Galletta, Katja Budimčić, Mirna Validižić Budimčić, Matko Karminčić i Adrian Galletta, zakoračio je opet na pozornicu Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Luciji uprizorujući predstavu "Kvadri barba Zorana Kompanjeta", oživljavajući tako već gotovo zaboravljenu tradiciju kostrenskog kazališnog amaterizma.

Slavica Bakšić

"Izbirača" Koste Trifkovića iz 1951. godine: Jovo Mihaljević, Katica Šodić, Miljenko Matešić, Slava Bakašun, Ilka Paškvan, Tomislav Ružić, Ivana Vičević, Fedor Suzanić, Rina Žburin i Joža Pazman

Nakon pola stoljeća

Taj uspjeh, na žalost, nije bio poticaj. Nakon premijere ansambl se raspao i trebalo je više od pola stoljeća da kostrenski kazališni